

Açık Dergi Sisteminin Edebiyat Fakültesi Dergisi'ne Uygulanması*

Application of the Open Journal Systems on Journal of Faculty of Letters

Yurdagül ÜNAL** Tolga ÇAKMAK*** Nazan ÖZENÇ UÇAK****

Öz

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi 1983 yılından bu yana sosyal ve beşeri bilimler alanlarındaki araştırmalara yer veren akademik ve hakemli bir dergidir. 2005 yılına kadar sadece basılı ortamda yayın yapan derginin, 2005 yılında yapılan bir çalışma ile daha önce yayımlanan tüm sayıları elektronik ortama aktarılmış ve web üzerinden erişime açılmıştır. Bu çalışmaların yayımlanan makalelerin görünürlüğünü ve dolayısıyla erişimini artırdığı kabul edilse de Derginin elektronik yayıncılığın bütün aşamalarını destekleyen bir elektronik dergi sistemine ihtiyacı olduğu görülmüştür. Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisinin elektronik bir dergi yönetim sistemi olan *Açık Dergi Sistemine (Open Journal Systems)* geçiş süreci anlatılmıştır. Derginin mevcut durumu, niçin Açık Dergi Sisteminin seçildiği ve nasıl yapılandırıldığı dergi özelinde ayrıntılı olarak anlatılmaya çalışılmıştır. Sistem derginin elektronik olarak yayımlanması ve yönetilmesine imkan sağlamaktadır. Bu sistemle, editoryal süreç çok daha kolay, hızlı, şeffaf ve standart bir şekilde yürütülebilmekte; açık erişimi desteklediği için de Derginin görünürlüğünü ve erişimini artırmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Açık Dergi Sistemleri, OJS, Dergi İçerik Yönetimi, Edebiyat Fakültesi Dergisi

* Bu çalışma Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen "Açık Dergi Sisteminin Edebiyat Fakültesi Dergisi'ne Uygulanması" başlıklı alt yapı projesine (Proje No: 753) dayanarak hazırlanmıştır.

** Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, yurdagul@hacettepe.edu.tr

*** Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, tcakmak@hacettepe.edu.tr

**** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, ucak@hacettepe.edu.tr

Abstract

Hacettepe University Journal of Faculty of Letters has been an academic and refereed journal which includes researches on the fields of social and human sciences since 1983. All the previously published volumes of the Journal which had been published only in printed media until 2005 have been transformed to electronic media and made accessible via web. Even though the fact that these researches increase the visibility and so access of published articles is accepted, it has been realized that the Journal requires having an electronic journal system supporting every single stages of electronic publishing. The transition period of Hacettepe University Journal of Faculty of Letters to *Open Journal Systems* which is a system of electronic journal management has been explained in this study. Current situation of the journal, why Open Journal Systems was chosen and how it was structured have been explained in detail specifically to the journal. The system allows the journal to be electronically published and managed. The editorial process can be conducted much more easily, faster, more transparently and in a more standard way through this system; also as it supports the open access, it increases the visibility and access of both the University and the Journal.

Keywords: Open Journal Systems, OJS, Journal content management, Journal of Faculty of Letters

Giriş

Akademik dergiler editörlük, hakemlik gibi bilgiyi değerlendiren unsurları ve güncel araştırma verilerini düzenli olarak duyurmaları nedeniyle bilimsel iletişimi sağlayan en önemli yayınlardır. Bu özellikleri bilimsel dergilerin içerdikleri makalelere çok yönlü ve hızlı bir şekilde erişimi vazgeçilmez kılmaktadır. Fakat sadece basılı ortamda yayın yapan dergiler için, kullanıcıların bu yayınlara kolayca erişmeleri ve dolayısıyla araştırma sonuçlarının beklenen etkiyi yaratması çok da kolay değildir. Elektronik yayıncılıkta ise bu araştırmalara çok daha kolay ve hızlı erişim şansı vardır. Günümüzde bir çok dergiye aynı zamanda elektronik erişim de sağlanmaktadır. Mayıs 2014 verilerine göre Ulrichsweb dizininde yayın hayatına devam eden akademik/bilimsel ve hakemli dergi sayısı 32.747'dir. Bu dergilerin 27.944'üne çevrimiçi erişilebilmekte, 4687'si sadece elektronik yayımlanmakta ve 8152'si açık erişimlidir. Türkiye adresli hakemli aktif akademik dergi sayısı ise 439'dur.

Açık erişim; bilimsel literatürün internet aracıyla finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, dizinlenebilir, tam metne bağlantı verilebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olmasıdır (ANKOS, 2014). Açık erişim birçok araştırmacı ve yayıncı tarafından da desteklenmektedir. En son verilere göre Açık Erişim Dergileri Rehberi (DOAJ) web sitesinde listelenen açık erişimli dergi sayısı 9772, erişilen makale sayısı ise 1.646.180'dir. Pek çok çalışma da göstermektedir ki açık erişim bilimsel çalışmaları daha görünür kılmakta ve araştırma etkilerini artırmaktadır (Antelman, 2004; Bird, 2010; Davis ve diğerleri, 2008; Davis ve Walters, 2011; Harnad ve Brody, 2004; Harnad ve diğerleri, 2004; Lawrence, 2001).

Ülkemizde bilimsel araştırmaların en yoğun üretildiği üniversitelerin yayın organları olan bilimsel dergilerin görünürlüğü ve erişilebilirliği hem üniversitelerin, hem de bu dergilerde yayın yapan araştırmacıların tanınırlığı, bilimsel iletişime ve topluma katkı sağlamaları açısından önemlidir. Araştırma sonuçlarından maksimum yararı sağlayabilmek için bu çalışmaların elektronik ortamda olması ve mümkünse açık erişime izin vermesi en idealidir. Günümüz bilgi teknolojileri her türlü bilgi kaynağının çevrimiçi yayımlanması ve yönetilmesi için, web tabanlı, kullanıcı etkileşimini öne çıkaran “içerik yönetim sistemlerine” imkan sağlamaktadır. Yayıncıların bilgi kaynaklarıyla ilgili tüm iş süreçlerini web tabanlı içerik yönetim sistemleri ile gerçekleştirmeye başladıkları görülmektedir.

Özellikle dergi yönetim sistemleri ile süreli yayınlardaki içerik yönetimi ve iş akışı çok boyutlu ve dinamik bir düzende yürütülebilmektedir. Bu sistemlerle içeriğin yönetiminde yazar-editör, editör-hakem, editör-baskı düzenleme ve editör-editör grubu arasındaki iletişim web tabanlı bir bilgi sistemi ile kayıt altına alınabilir ve yönetilebilir bir yapıya sahip olmakta, editoryal süreç için harcanan emek, zaman ve maliyet en aza indirilebilmektedir.

Kamu Bilgi Projesi (Public Knowledge Project) tarafından geliştirilen ve açık kaynak kodlu bir yazılım olan Açık Dergi Sistemleri (Open Journal Systems) bilimsel dergileri çevrimiçi yayımlamak ve yönetmek için geliştirilen en iyi sistemlerden birisidir. Hacettepe Üniversitesi tarafından farklı disiplinlerde yayımlanan birçok bilimsel dergi vardır. Bu dergilerin çevrimiçi yayımlanması ve yönetilmesinde açık dergi sistemlerinin kullanılması büyük katkı sağlayacaktır.

Açık Dergi Sistemleri

Kamu Bilgi Projesi (KBP); bilimsel yayınların kalitesini artırma ve erişim sağlama konularında araştırma yapmak ve ücretsiz açık kaynak kodlu yazılım geliştirmek amacıyla 1998 yılında University of British Columbia’da John Willinsky tarafından başlatılmış bir girişimdir. KBP’nin çalışmaları Stanford Üniversitesi ve Simon Fraser Üniversitesi Kütüphanesinin de desteğiyle gelişmiş ve genişletilmiştir. KBP’nin ayrıca California Dijital Kütüphanesi ve Ontario Council, British Columbia ve Pittsburgh üniversiteleri kütüphanelerinden oluşan ve aynı zamanda mali ve ayni destek sağlayan dört büyük gelişim ortağı bulunmaktadır. Açık Konferans Sistemleri (Open Conference Systems), Açık Monograf Basımı (Open Monograph Press), Açık Dergi Sistemleri (Open Journal Systems), Açık Harmanlama Sistemleri (Open Harvester Systems) bu proje tarafından geliştirilmiş önemli açık kaynak kodlu yazılımlardır (Public Knowledge Project, 2014).

Açık Dergi Sistemleri (ADS) bilimsel dergileri çevrimiçi yayımlamak ve yönetmek için geliştirilen ve yaygın kullanılan sistemlerden birisidir. KBP tarafından açık kaynak kodlu bir yazılım olarak 2002 yılında yayımlanmıştır. Dergi yayıncılığında editoryal işler için harcanan zaman, enerji ve maliyeti azaltmak için geliştirilmiş, oldukça esnek ve kurulumu kolay bir sistemdir (Willinsky, 2005). Açık kaynak kodlu ve akademik ortamlar

için faydalı olduğu düşünülen ve belirli kriterlere göre seçilen dört farklı e-yayıncılık sisteminin karşılaştırıldığı bir araştırmada değerlendirilen sistemlerden biri olan ADS, diğerlerine göre kurulumu kolay ve kurulum için en kapsamlı dokümantasyona sahip sistem olarak nitelendirilmiştir (Cyzky ve Choudhury, 2008).

Dergi web sitesinin kurulması, gönderinin hakem tarafından değerlendirilmesi ve editöryal işlemlerinin yürütülmesi, derginin sayılarının ve arşivin yönetimi, derginin indeksleme ve tarama kapasitesi gibi çevrimiçi dergi yayıncılığının bütün yönlerini içerecek şekilde tasarlanan ADS'nin temel özellikleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Yerel olarak kurulup kontrol edilebilme
- Editörlerin gereksinimler, bölümler, değerlendirme sürecini yapılandırabilmesi
- Çevrimiçi makale gönderimi, çift-körleme hakemlik ve bütün içeriğin yönetimi
- Gecikmeli açık erişim ve açık olmayan erişim seçenekleri için abonelik modülleri
- İçeriğin kapsamlı biçimde dizinlenmesi
- İçerik için alanı ve editörlerin seçimini temel alan okuma araçları
- Okuyucular için e-posta bildirim ve yorum imkanı
- İçerik duyarlı tam çevrimiçi yardım desteği
- Dergi ücreti, bağış gibi ödemelerin yapılabilmesi için ödeme modülleri ve sağlama özelliklerine sahiptir (Willinsky, Stranack, Smecher ve MacGregor, 2010, s. 2).

KBP web sitesinden ücretsiz olarak indirilen yazılım için sunucunun aşağıdaki gereksinimleri karşılaması gerekmektedir:

- PHP desteği
- MySQL veya PostgreSQL
- Apache veya Apache 2 veya Microsoft IIS 6
- Linux, BSD, Solaris, Mac OS X, Windows işletim sistemleri (Willinsky ve diğerleri, 2010, s. 8).

ADS aynı zamanda farklı dillere destek veren yapısı sayesinde tek dilde ya da çok dilde kullanılabilir.

Sistemin sunucuya yüklenmesinden sonra web tabanlı formlar aracılığıyla beş adımda dergi yöneticisi tarafından dergi oluşturulur. Bu aşamalardan ilki derginin adı, ISSN'i gibi genel bilgilerin tanımlanmasıdır. İkinci aşama derginin konu kapsamı, makale inceleme süreçleri vb. hakkındaki politikaların belirlenmesidir. Daha sonra yazar rehberi, telif hakkı vb. makale gönderimi ile ilgili konular belirlenmektedir. Dördüncü aşama yönetim aşamasıdır. Bu bölümde erişim, güvenlik, mizanpaj gibi konular belirlenmektedir. Son aşama ise derginin ana sayfasının başlığı, dergi başlığı, gezinti çubuğu gibi genel görünüş ile ilgili yapılandırmalardır (Willinsky ve diğerleri, 2010, s. 35).

ADS'nin bir diğer özelliği farklı rollerdeki kullanıcılara, ilgili rol doğrultusunda yetki tanımlamaya imkan veren bir sistem olmasıdır. Sistemde tanımlanan roller; site yöneticisi, dergi yöneticisi, yazar, editör, bölüm editörü, hakem, kopya editörü, mizanpaj editörü, son okuyucu (proofreader) ve okuyucu şeklinde sıralanabilir.

Site Yöneticisi; sistemin kurulumu, sunucu ayarlarının yapılması, dil dosyalarının eklenmesi, sistem üzerinde yeni dergilerin yaratılması gibi görevlerden sorumludur.

Dergi Yöneticisi; dergi web sayfasının oluşturulması, sistemle ilgili seçeneklerin düzenlenmesi ve kullanıcı hesaplarının yönetilmesinden sorumludur. Derginin diğer yönetim özelliklerine erişim, formlar, önceden tanımlanmış şablonlar, okuma araçları vb. üzerinde değişiklik yapma, rapor ve istatistikleri görme yetkilerine de sahiptir.

Okuyucu; dergiye erişmek için abonelik gerektiren dergilerde aboneleri, açık erişimli dergilerde kayıt yaptıran kişileri ifade eder.

Yazar; gönderisini ve varsa veri seti, araştırma aracı gibi ek dosyaları derginin web sayfasından sisteme doğrudan yükleyebilir. Makale ile ilgili üst verileri de sistemde tanımlamak durumundadır. Yazar gönderisi ile ilgili tüm editoryal süreci sistem üzerinden takip edebilir.

Editör; gönderilerle ilgili tüm hakem inceleme, düzeltme ve yayımlama sürecini yönetir. Derginin süreç ve politikalarını belirler. Yayına hazırlama sürecinde Bölüm Editörlerine görev verebilir.

Bölüm Editörü; editör tarafından atandığı gönderilerin hakem inceleme ve düzeltme süreçlerini yönetir.

Hakem; Bölüm Editörü tarafından bir makaleyi değerlendirmek üzere atanan konusunda uzman kişilerdir.

Abonelik Yöneticisi; derginin abonelik süreçlerini ve modellerini yönetir, ödemelerin sistem içinde nasıl ele alınacağını düzenler.

Kopya Editörü makalenin gramer ve dil bilgisi açısından incelemesini yapar. Formatın dergi formatına uygun olması için gerekli düzenlemeleri yapar. Düzeltmeler için yazarla birlikte çalışır.

Mizanpaj/Sayfa Düzeni Editörü kopya editörlüğünden geçmiş makaleleri, derginin elektronik yayın için seçtiği formata (html, pdf, ps vb.) çevirerek, sayfa düzeni yapılmış dizgi dosyaları haline getirir (Willinsky ve diğerleri, 2010, ss. 17- 19).

ADS hem ülkemizde hem de dünyada oldukça yaygın bir kullanım oranına sahiptir ve her geçen yıl kullanım oranı artmaktadır. 2013 yılı verilerine göre bu yıl içinde konuyla ilgili olarak en az 10 makale yayımlamış ve sistemi gerçekten kullanan (sadece eski sayıları yükleyip güncel içerik yayımlamayan, yıl atlayan vb. dergiler hariç) dergi sayısı 6833'dür (Public Knowledge Project, 2014). 2012 yılı verilerine göre ise Türkiye'de sistemi kullanan dergi sayısı 324'tür (Çelik, 2012).

ADS kullanan 998 bilimsel dergi üzerinde 2009 yılında yapılan bir çalışmaya göre, Sistemi kullanan dergilerin %40'ı bilim, teknoloji ve tıp, %30'u sosyal bilimler, %19'u disiplinlerarası ve %11'i de beşeri bilimler alanlarında yayın yapan dergilerdir. Çalışmadan çıkan sonuca göre dergilerin çok büyük bir kısmı akademik, kâr amacı gütmeyen, bilimsel araştırma kurumları tarafından yayımlanırken, ticari yayınevleri tarafından yayımlananların oranı ise %6'dır (Edgar ve Willinsky, 2010).

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin yayın organı olan Edebiyat Fakültesi Dergisi (EFD) 1983 yılından bu yana sosyal ve beşeri bilimler alanlarında özgün ve derleme bilimsel araştırma yazılarına yer veren akademik ve hakemli bir dergidir. Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır.

Dergi ilk yayımlandığı 1983'ten 2005 yılına kadar elci sistemlerle hazırlanmıştır. Bu dönemde Dergide yayımlanan makalelere erişimi sağlayacak bir indeksleme yapılmadığı için konu erişimi yetersiz kalmıştır. Dağıtımının az sayıda ve genelde kurumlarla sınırlı olması tanınırlığı ve görünürlüğünü olumsuz yönde etkilemiş; mevcut sayılarıyla ilgili bir arşivin tutulmaması nedeniyle de Derginin kendi içinde bir bütünlüğü sağlanamamıştır.

2005 yılında gerçekleştirilen bir proje ile Derginin 1983-2005 yılları arasında yayımlanan tüm sayıları (34 sayı, 557 makale) PDF formatında elektronik ortama aktarılmış; taranan tüm makaleler yazar adı, başlık, konu ve anahtar sözcüklerden erişilebilecek şekilde indekslenmiştir. Ayrıca Dergi için bir web sitesi oluşturularak tüm sayılar www.edebiyatdergisi.hacettepe.edu.tr adresinden erişime açılmıştır. Proje kapsamında gerçekleştirilen tüm bu çalışmaların temel amacı Derginin görünürlüğünü ve erişimini artırmaktır. Oysa günümüzde dergilerle ilgili olarak erişimin dışında yayın kabulü, değerlendirme, hakemlik süreçleri ve bu süreçlerin izlenmesi, raporların tutulması vb. editoryal tüm işlemler elektronik ortama taşınmıştır. Bu durum dergi yayıncılığı ile ilgili tüm süreci kolaylaştırırken, içerik yönetimi açısından da kontrol ve şeffaflaşma sağlamaktadır.

EFD'nin mevcut durumu ve işleyişinde karşılaşılan sorunlar Derginin hem içerik yönetimi açısından hem de görünürlüğünü artırmak için elektronik bir dergi yönetim sistemine aktarılmasına ihtiyaç olduğunu göstermiştir.

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi Açık Dergi Sistemi Yapılandırma Süreci

Mevcut Durum Analizi

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi'nin (EFD) içerik yönetimini gerçekleştirebilecek bir sistemin yapılandırılması için öncelikle derginin genel işleyişi ve mevcut durumu analiz edilmiştir. Derginin, Hacettepe Üniversitesi sunucularında barındırılan bir web sayfası aracılığıyla yayına kabul edilen makalelerin elektronik kopyalarını sunduğu, içerik ile ilgili verilerin bir veri tabanında tutulduğu, aynı zamanda konu dizinleriyle arama özelliklerini taşıyan ve tek yönlü iletişime olanak tanıyan CSS tabanlı bir platforma sahip olduğu görülmüştür. Yazar, okuyucu, yayın kurulu, hakem gibi farklı rollere sahip kullanıcılarla gerçekleştirilen her türlü iletişimin ve bu iletişim sonucunda üretilen içeriğin yönetiminin kurumsal e-posta, telefon, posta üzerinden gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Bilimsel dergilerle ilgili en önemli unsurlardan biri ilgili derginin dizinlendiği veri tabanına ya da ilgili standartlara uygun nitelikte üst veri oluşturulmasıdır. ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı ve MLA (Modern Language Association of America)

tarafından dizinlenen Dergide mevcut durumda bu dizinlere yönelik bir üst veri yapısı ya da bir kaynak tanımlama işleminin yapılmadığı, sadece makalelerin yazar, başlık, yıl gibi temel erişim noktalarının sonradan sisteme girildiği belirlenmiştir.

Genel olarak değerlendirmek gerekirse, EFD ile ilgili bütün işlemin e-posta, posta ve telefon üzerinden gerçekleştirildiği, Derginin web adresi üzerinden makalelerin elektronik kopyalarının sunulduğu, üst veri oluşturma ve yapılandırma konularında bazı eksikliklerin olduğu görülmüştür. Raporlama ve içerik yönetiminde oluşturulan kayıtların arşivlenmesi süreçlerinde de Derginin e-posta kutusu arşivi dışında elektronik ve kurumsal bir arşiv bulunmamasının ve zaman yönetimi açısından çok etkili olmayan süreçlerin uygulanmasının dergi yönetimi açısından sorunlara neden olduğu anlaşılmıştır.

Yazılım Geliştirme Süreci

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi için elektronik dergi yönetimi açısından açık kaynak kodlu yazılımlar arasında en iyi sistemlerden biri olarak kabul görmüş, dünyada ve Türkiye’de yaygın bir kullanım oranına sahip ve dergilerin web ortamında görünürlüğünü artıran Açık Dergi Sisteminin yapılandırılmasına karar verilmiştir.

ADS; bir derginin yayımlanması için, yazar, editor, yayın kurulu ve hakem tarafından gerçekleştirilen her türlü işlemin ve iletişimin tek bir arayüz ve standart bir şablon üzerinden gerçekleştirilmesine imkân sağlamaktadır. Sistem her bir kullanıcı rolü için (dergi yöneticisi, editör, yayın kurulu, yazar, hakem gibi) farklı yetkilendirme seçeneklerine izin vermektedir.

Farklı dil seçeneklerini destekleyen sistemin kurulumu aşamasında, Türkçe dil paketleri kullanılarak Türkçe bir arayüz ile güçlendirilmesi sağlanmış ve tasarımı ve kullanılabilirlik açısından arayüz üzerinde iyileştirmeler yapılmıştır (Şekil 1).

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANA SAYFA HAKKINDA KAYIT ARAMA SON SAYI ARŞİV ENGLISH | TÜRKÇE ISSN: 1301-5737

Edebiyat Fakültesi Dergisi

Edebiyat Fakültesi Dergisi (EFD) Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin yayın organı olup 1983 yılından bu yana yayın hayatındadır. Edebiyat Fakültesi Dergisi, sosyal ve beşeri bilimler alanında son gelişme ve yenilikleri yansıtan, bilimsel konu ve sorunları irdeleyen ve bu konularda çözüm önerileri getiren özgün, ulusal ve uluslararası araştırma makalelerini yayımlayan hakemli, akademik bir dergidir.

Dergi Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez yayımlanmaktadır.

Edebiyat Fakültesi Dergisi ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı ve MLA (Modern Language Association of America) tarafından dizinlenmektedir.

Cilt 30, Sayı 2 (2013)

Cengiz Aytmatov'un Digi Kurdun Rüyaları Romanında Doğal Denge ve Hayvan Zihni
G. Gonca GÖKALP ALPASLAN

Hayatın Anlamı ve Ölümleri: Albert Camus'den Yaşam Dersleri
Dilek BAŞAR BAŞKAYA

17. Yüzyılda Osmanlı Uleması ve Halî Fetvaları
Arzu ERMAN

Artuklu-Eyyubi Dönemlerinde Hasankeyf'te Seramik Atölyeleri ve Üretimleri
Nurgün ÖZKUL FİNDİK

Tailoring the Bildungsroman within a Philosophical Treatise: Sartor Resartus and the Origins of the English Novel of Formation
Petru GOLBAN

Venedik (1716) ve Habsburg (1716-1717) Seferlerinde Vidin Şehrinin Askeri ve Lojistik Önemi
Hakan KARAGÖZ

Autobiographical Truth Reflecting the Social Truth of Male and Female Subjectivity in Charles Dickens's No Thoroughfare
Gül KURTULUŞ

Efendilik ve Kölelik

Arama

Tümü

Ara...

Göz At

- Yazar
- Bağlık

Üye Girişi

Kullanıcı Adı

Şifre

Beni hatırla

Giriş

Yazarlar İçin

- Üye Ol
- Makale Gönder
- Yazarlara Notlar
- Yazım Kuralları
- Değerlendirme Politikası

Şekil 1: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi

Sistemin iç kullanıcıları olarak nitelendirilen dergi yöneticisi, editör, yayın kurulu, yazar ve hakem için farklı yetkilendirme seçenekleri tanımlanmıştır. Yazar, yayın kurulu ve hakemlik süreçleri sisteme aktarılmış, her bir süreçle ilgili formlar sisteme entegre edilerek tüm işlemlerin tek bir arayüz üzerinden gerçekleştirilebilir bir hale gelmesi sağlanmıştır (Örnek form için Bkz. Şekil 2).

H. Ü. EDEBİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ MAKALE DEĞERLENDİRME FORMU	
Makale alana katkı sağlayacak bilimsel nitelikte bir çalışma mıdır?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Konu kapsamlı olarak incelenmiş midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Makale dil ve anlatım açısından yeterli midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Makale başlığı uygun mudur?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Kullanılan yöntem ve teknikler amaca uygun ve yeterli midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Tablo ve şekiller uygun ve anlaşılabilir midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Alanına ilişkin kaynaklar yeterli ve güncel midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Makale özeti (abstract) yeterli midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Anahtar sözcükler (keyword) konuyu ifade etmekte midir?*	☐ Evet ☐ Kismen ☐ Hayır
Çalışma hakkındaki görüşleriniz*	

Şekil 2: Hakemlik süreçleri için değerlendirme formunun uyarlanması

ADS ile birlikte Dergide yayımlanan makalelerin bibliyografik tanımlamaları da standartlara uygun hale getirilmiştir. Sistemin açık erişimi destekleyen yapısının da etkisiyle genel olarak bütün sistemlerle uyumluluk sağlayan Dublin Core eleman setine dayanan tanımlamalar gerçekleştirilmiştir. Her bir makale bu sete göre otomatik olarak tanımlanırken, aktifleştirilen veri ihraç eklentileri sayesinde de CrossRef, DOI gibi uluslararası yapılarla uyumlu formatlarda tanımlama yapılması sağlanmıştır (Şekil 3). Sistem bu özelliği ile derginin uluslararası alanda görünürlüğünü sağlamakta, diğer sistemlere entegre edilebilecek XML tabanlı çıktılar üretebilmektedir.

Üst veri dizinleme		
Cengiz Aytmatov'un Dişi Kurdun Rüyalari Romanında Doğal Denge ve Hayvan Zihni		
DUBLIN CORE	PKP ÜST VERİ ÖĞELERİ	DOKÜMANIN ÜST VERİSİ
1. Başlık	Doküman Başlığı	Cengiz Aytmatov'un Dişi Kurdun Rüyalari Romanında Doğal Denge ve Hayvan Zihni
2. Oluşturan	Yazarın adı, kurumu, ülkesi	G. Gonca GÖKALP ALPASLAN
3. Konu	Disiplin(ler)	
3. Konu	Anahtar Kelime(ler)	Cengiz Aytmatov; Kırgız romanı; Plaha; Dişi Kurdun Rüyalari; Kıyamet; Kader Ağı; Akbar; doğa; çevreci eleştiri; hayvan zihni; doğal denge; doğa yıkımı
4. Tanım	Özet	Kırgız edebiyatının büyük yazarı Cengiz Aytmatov, eserlerinde doğanın dengesinin ve bütünlüğünün korunmasını, hayvan haklarını, doğanın bütün öğeleri arasındaki uyumun sürekliliğini işler. Aytmatov, dünyanın ve evrenin

Şekil 3: Dublin Core eleman setine yönelik tanımlama alanları

Yazılım geliştirme sürecinin son aşamasında diğer sistemdeki makalelerin yeni sisteme taşınması işlemleri gerçekleştirilmiştir. Eski sistemdeki makalelerin aktarıma hazır hale getirilen verileri ve PDF dosyaları ADS'nin nesne yönelimli mimarisi çerçevesinde her bir makaleye atanan makale numarasıyla eşleştirilerek sisteme girilmiştir.

İçerik Yönetimi

Dergilerle ilgili her türlü içerik yönetiminin elektronik ortamda, hızlı, şeffaf, paylaşımlı ve standart şablonlar üzerinden yürütülmesini sağlayan ADS'de, farklı kullanıcı modelleri için farklı yetkilendirmeler yapılabilmektedir. EFD için yapılandırılan Açık Dergi Sisteminde yazar, editör ve hakemlerin içerik yönetimi açısından izlediği süreçlere genel hatlarıyla değinmekte fayda vardır.

Yazar

Kullanıcı adı ve şifresi ile sisteme giriş yapan yazar, dergiye makale göndermek istediğinde ilk önce ilgili çalışmaya ilişkin telif hakkı beyanını doldurmak durumundadır (Şekil 4).

Başvuru Kontrol Listesi	
Yazarlar gönderiyi devam edebilmek için Başvuru Kontrol Listesi'ndeki gerekliliklerin hepsini yerine getirdiklerini belirtmelidir.	
☐	Gönderilen yazı daha önceden yayınlanmamış ve yayımlanmak üzere herhangi bir dergiye değerlendirilmek üzere sunulmamıştır (Yazar Rehberi'nde detaylı açıklama vermiştir).
Telif Hakkı Düzenlemesi	
Yazılardaki düşünce ve öneriler ile kaynakların doğruluğundan tümüyle yazarlar sorumludur. Dergiye gönderilen yazılara telif hakkı ödenmez. Yazarlar makalelerinin telif hakkından feragat etmeyi kabul ederek, basıma kabul edilen makalelerin telif hakkını Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanlığına devreder. EFD Yayın Kurulu makalenin yayımlanması konusunda yetkili kılınır. Bununla birlikte yazarların aşağıdaki hakları saklıdır:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Telif hakkı dışında kalan bütün tescil edilmiş haklar. 2. Makaleyi satmamak koşulu ile kendi amaçları için çoğaltma hakkı. 3. Yazarın gelecekteki kitaplar ve dersler gibi çalışmalarında derginin kaynakça olarak belirtilmesi şartıyla, makalenin tümü ya da bir bölümünü kullanma hakkı. 	
Yazı yayına kabul edildikten sonra yazarlar Telif Hakkı Devir Formu'nu doldurup imzalayarak göndermelidirler.	
☐	Yazarlar bu dergi tarafından yayımlanan gönderiler için Telif Hakkı koşullarını kabul etmiş sayılır. Telif Hakkı koşulları bu gönderi için de geçerli olacaktır (editöre iletmek istediğiniz yorumları aşağıya yazabilirsiniz).

Şekil 4: Yazar telif hakkı düzenlemesi

ADS, bu beyandan sonra “gönderi dosyalarını yükleme” sayfası aracılığıyla yazarın makaleyi sisteme yüklemesine izin vermektedir (Şekil 5).

1. BAŞLA 2. GÖNDERİYİ YÜKLE 3. ÜST VERİ GİR 4. EK DOSYALARI YÜKLE 5. ONAY

Dergiyeye makale göndermek için aşağıdaki basamakları tamamlayınız.

1. Bu sayfada dosya seçimi penceresini açarak kendi bilgisayarınızın sabit sürücüsünde bulunan dosyayı bulmanıza yarayacak Gözet/Browse'a tıklayınız.
2. Başvuru dosyanızın yerini belirleyip işaretleyiniz.
3. Dosya seçimi penceresinde Aç/Open'a tıklayınız. bu işlem dosya yolunu sayfa üzerine yerleştirecektir.
4. Dosya Gönder butonunu tıklayarak, dosyayı kendi bilgisayarınızdan derginin internet sitesine yükleyiniz, dosyanızın adı dergi kurallarına uygun olarak değiştirilecektir.
5. Başvuru yükledikten sonra, sayfanın alt kısmında yer alan Kaydet ve Devam et'e tıklayınız.

Problem mi yaşıyorsunuz? Yardım için Alev KARADUMAN adlı yetkiliye başvurabilirsiniz.

Gönderi Dosyası

Dosya Adı	909-1297-1-5M.docx
Orijinal dosya adı	deneme.docx
Dosya Boyutu	10KB
Gönderildiği tarih	2014-05-24 03:35 PM

Gönderi dosyasını değiştir Dosya seçilmedi Yazara Kör Hakemlik Garantisi Edilir

Şekil 5: Gönderi dosyalarının sisteme yüklenmesi

Makale sisteme yüklendikten sonra yazar, başlık, öz, anahtar sözcük gibi üst verilerin sisteme tanımlanması gerekmektedir (Şekil 6).

1. BAŞLA 2. GÖNDERİYİ YÜKLE 3. ÜST VERİ GİR 4. EK DOSYALARI YÜKLE 5. ONAY

Form Dili

Formu doldurmak için öncelikle bir dil seçiniz.

Yazarlar

İlk Adı *

İkinci adı

Soyad *

E-posta *

Web adresi

Kurum

Şekil 6: Üst verilerin tanımlanması

Dördüncü adımda varsa diğer ek belge ve dosyalar sisteme yüklenmektedir (Şekil 7).

1. BAŞLA 2. GÖNDERİYİ YÜKLE 3. ÜST VERİ GIR 4. EK DOSYALARI YÜKLE 5. ONAY

Gönderinin bu basamağı ana gönderiye ek olarak verilmesi gereken belge ve dosyaların sisteme yüklenmesini sağlar.

İlk olarak dergi "Yayın Hakkı Devir Formu" istiyorsa bilgisayarınızdaki yolu gösterdikten sonra "Dosya Gönder" butonu aracılığıyla yükleyiniz. Belgenin detayının girilmesi için açılan formu doldurunuz.

Başka ek belgeniz yok ise "Kaydet ve Devam Et" seçeneğiyle bir sonraki basamağa geçiniz.

İkinci olarak eğer var ise ana gönderiye ek olarak sunmak istediğiniz belge dosyaları yükleyiniz (Dosyalar ".doc", ".docx", ".xls", ".xlsx", ".pdf" gibi formatlarda olabilir). Bu adımda yüklenecek dosyalar

(a) araştırma enstrümanları,
(b) data setleri,
(c) araştırmacıların erişemeyecekleri kaynaklar,
(d) ana kaynağa destek olarak sunulması istenen şekil ve tablolar veya araştırmayı destekleyecek çalışmalardır.

SN	BAŞLIK	ORJINAL DOSYA ADI	GÖNDERİLDİĞİ TARİH	EYLEM
Bu gönderiye ek dosya yüklemesi yapılmamıştır.				

Ek dosya yükle Dosya seçilmedi Yazara Kör Hakemlik Garantisi Edilir

Şekil 7: Ek belge ve dosyaların sisteme yüklenmesi

Son aşamada ise dosyanın adı ve gönderi bilgileri onaylanmak üzere yazara sunulmakta ve işlemin tamamlanması için başvuru sahibinin "Gönderiyi Bitir" butonunu seçmesi gerekmektedir (Şekil 8).

1. BAŞLA 2. GÖNDERİYİ YÜKLE 3. ÜST VERİ GIR 4. EK DOSYALARI YÜKLE 5. ONAY

Edebiyat Fakültesi Dergisi adlı dergimize makale gönderisini tamamlamak için "Gönderiyi Bitir" tuşuna basınız. Dergi editör/editörleri sistem tarafından bir e-posta ile yaptığınızı başvuru hakkında otomatik olarak bilgilendirilecektir. Editör sisteme giriş yapınca editöryal süreçte başvurunuzu görecektir. Edebiyat Fakültesi Dergisi adlı yayına göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederiz.

Dosya Özeti

SN	ORJINAL DOSYA ADI	TÜR	DOSYA BOYUTU	GÖNDERİLDİĞİ TARİH
1297	deneme.docx	Gönderi Dosyası	10KB	05-24

Şekil 8: Gönderi onayı

Bu işlemten sonra başvuru sahibine çalışmanın dergi yönetim sistemine eklendiğine yönelik bir bilgilendirme e-postası gönderilmektedir (Şekil 9). Yazar bu ve varsa daha önceki başvurularıyla ilgili her türlü süreci sistem üzerinden takip edebilmektedir (Şekil 10).

Sayın Yurdagül Ünal,

Edebiyat Fakültesi Dergisi dergisine gönderdiğiniz "EFD makale" adlı gönderi için teşekkür ederiz. Kullanmakta olduğumuz internet erişimli dergi yönetim sistemi ile, dergi web sitesine aşağıdaki bilgilerle giriş yaparak çalışmanızı yayın işlemleri boyunca takip edebilirsiniz:

Erişim adresi:
<http://www.edebiyatdergisi.hacettepe.edu.tr/index.php/EFD/author/submission>
Kullanıcı Adı: yurdagul

Eğer herhangi bir soru veya sorunuz olursa lütfen bizimle iletişime geçiniz. Bu dergiyi mesleğinizle ilgili bir buluşma yeri olarak gördüğünüz için teşekkür ederiz.

Şekil 9: Sistemin yazara gönderdiği bilgilendirme mesajı

ÖZ	DEĞERLENDİRME	DÜZENLEME
Başvuru		
Yazarlar	Yurdagül Ünal	
Başlık	EFD makale	
Orijinal dosya	907-1292-1-SM.docx 2014-05-21	
Ek Dosyalar	Hiçbiri	
Gönderici	Yurdagül Ünal	
Gönderildiği tarih	May 21, 2014 - 11:23 AM	
Bölüm	Makaleler	
Editör	Atanmamış	
Durum		
Durum	Editöre iletilecek	
Başlatılmış	2014-05-21	
Son değişiklik	2014-05-21	

Şekil 10: Başvuru ile ilgili bilgiler

Editör

ADS'de editörlük süreci, Dergiye gönderilmiş başvurular için yayın kurulu üyelerinin atanması, hakem belirlenmesi, yazar ve hakemlerle iletişim kurulması gibi *editör* yetkisi verilmiş kullanıcılar tarafından yürütülen işlemlerin tamamını içermektedir. Sistemde editörlere, *yazar* ve *hakem* yetkileri dışında yeni, hakemlendirilmiş ve değerlendirme süreçleri tamamlanmış başvuruların raporlandığı bağlantılar da gösterilmektedir (Şekil 11).

ANA SAYFA	HAKKINDA	ÜYE SAYFASI	ARAMA	SON SAYI	ARŞİV	MAKALE
Üye Sayfası						
Edebiyat Fakültesi Dergisi						
» Dergi Yöneticisi						
» Editör		8 Yeni Başvurular	14 Hakemdekiler	0 Sonuçlananlar		
» Yayın Kurulu			0 Hakemdekiler	0 Sonuçlananlar		
» Yazar			1 Etkin	9 Arşiv		
» Hakem				0 Etkin		

Yeni Başvurular: Bu başlık altında henüz editör tarafından yayın sürecine alınmamış çalışmalar yer almaktadır (Şekil 12).

Yeni Başvurular					
YENİ BAŞVURULAR		HAKEMDEKİLER	SONUÇLANANLAR	ARŞİVLENENLER	
SN	AA-GG GÖNDERİ	BÖL.	YAZARLAR	BAŞLIK	
907	05-21	MAK	Ünal	EFD makale	

Şekil 12: Yeni başvuru sayfası

Makale başlığına tıkladığında başlık, yazar, anahtar sözcük gibi makalenin üst verilerine ulaşılmaktadır. Editör bu süreçte başvuruyu değerlendirmek üzere yayın kurulu üyelerine gönderebilir, çalışmaya başka bir editör atayabilir ya da yayın ve değerlendirme süreçleri için çalışmayı kendisi üzerine alabilir. Başvurusu kabul edilmeyen makaleler ise *Reddet ve Gönderiyi Arşivle* bağlantısı aracılığıyla Dergi kayıtlarına alınarak reddedilebilir (Şekil 13). Editör atama işlemi yapıldıktan sonra gönderi, yeni başvurular bölümünden hakemdekiler bölümüne aktarılır.

Gönderildiği tarih	2014-04-03			
Bölüm	Makaleler	Değişiklik yap	Makaleler	Kayıt
Editörler				
DEĞERLENDİRME DÜZENLEME İSTEK				
Atanmamış				
Kayıt	Bölüm Editörü Ata Editör Ata Üye Ol			
Durum				
Durum	Editöre iletilecek	Reddet ve Gönderiyi Arşivle		
Başlatılmış	2014-04-03			
Son değişiklik	2014-04-17			
Başvuru Üst Verisi				
Üst Veriyi Düzenle				
Yazarlar				

Şekil 13: Başvuru kabul ya da red sayfası

Hakemdekiler: Bu bölümde başvurunun değerlendirme sürümlerinin oluşturulması, hakem belirleme işlemleri ve editoryal karar verme süreçleri gerçekleştirilmektedir.

Makalenin değerlendirme için hakeme atanıp atanmadığı, hakem atanmışsa hangi tarihte değerlendirme isteğinin gönderildiği, hakemin değerlendirme için kaç hafta süresi olduğu, değerlendirmenin yapıp yapılmadığı gibi bilgiler bu başlık altında verilmektedir (Şekil 14).

Hakemlik Sürecindeki									
YENİ BAŞVURULAR		HAKEMDEKİLER			SONUÇLANANLAR		ARŞİYLENENLER		
SN	AA-GG GÖNDERİLDİ	BÖL.	YAZARLAR	BAŞLIK	HAKEM DEĞERLENDİRME İSTEK	SON TARİH	YAPILDI	KURALLAR	BE
907	05-21	MAK	Ünal	EFD makale	—	—	—	—	YÜ

Şekil 14: Hakemlik sürecindeki başvurular

Hakem atanmamış başvurular için bu süreçte ilk önce, yazar isimlerinin ya da körleme politikasını engelleyen ifadelerin çıkarıldığı *değerlendirme sürümü* sisteme yüklenmektedir (Şekil 15).

#907 Değerlendirme

ÖZ DEĞERLENDİRME DÜZENLEME GEÇMİŞ REFERANSLAR

Başvuru

Yazarlar	Yurdağül Ünal
Başlık	EFD makale
Bölüm	Makaleler
Editör	Yurdağül Ünal
Değerlendirme Sürümü	907-1293-1-RV.docx: 2014-05-21 Yazara Kör Hakemlik Garantisi Edilir
	Düzeltilmiş değerlendirme dosyası yükle <input type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi <input type="button" value="Dosya yükle"/>
Ek Dosyalar	Hiçbiri

Hakem Değerlendirme

1. Tur Hakem Seç İtiraz, İptal ve Önceki Basamaklar

Editör Kararı

Karar Seç	<input type="text" value="Birini Seçiniz"/> <input type="button" value="Kararı kaydet"/>
Karar	Hiçbiri
Yazarı Bilgilendir	☐ Editör/Yazar e-posta Kaydı ☐ Yorum yok
Değerlendirme Sürümü	907-1293-1-RV.docx: 2014-05-21
Yazar Sürümü	Hiçbiri
Editör Sürümü	Hiçbiri
	<input type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi <input type="button" value="Dosya yükle"/>

Şekil 15: Değerlendirme sürümünün sisteme yüklenmesi

Değerlendirme sürümü sisteme yüklendikten sonra *Hakem Değerlendirme 1. Tur* bölümünden *Hakem Seç* bağlantısı kullanılarak başvuru, seçilen hakeme gönderilmektedir. Hakem Seç başlığı altında sisteme kayıtlı hakemlerin uzmanlık alanları, en son yaptıkları değerlendirmenin tarihi, şimdiye kadar yapmış oldukları değerlendirme sayısı gibi bilgiler yer almaktadır.

Hakem atama işleminin ardından, *değerlendirme formu seç* başlığı altından ilk önce hakeme hangi değerlendirme formunun gönderileceği belirlenmekte, daha sonra hakem değerlendirmesi için süre belirlenmektedir (Şekil 16). Bu aşamalardan sonra *istek* başlığı altında yer alan mektup ikonu seçildiğinde, hakeme gönderilmek üzere sistemde bulunan e-posta şablonu editör onayına sunulmaktadır. Tüm bu aşamalardan sonra başvuru hakem değerlendirme sürecine alınmış olmaktadır.

Hakem Değerlendirme

1. Tur Hakem Seç İtiraz, İptal ve Önceki Basamaklar

Hakem A	Alev Karaduman	İsteği İptal Et		
Değerlendirme Formu	H.Ü. EDEBİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ MAKALE DEĞERLENDİRME FORMU	Değerlendirme Formu Seç	Değerlendirme Formunu Temizle	
	İSTEK	YOLUNDA	SON TARİH	ONAYLAMA
	2014-05-16	2014-05-17	2014-06-05	
Öneri	Hiçbiri Uyan Gönder			
Yüklenmiş dosyalar:	Hiçbiri			
Editörün girmesi için	Değerlendirmeyi yükle <input type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi <input type="button" value="Dosya yükle"/>			
Hakem Puanlama	Öneri			
	5 Çok iyi	<input type="button" value="Kayıt"/>		

Şekil 16: Hakem atama süreci

Hakem değerlendirme süreçleri tamamlandığında ise aynı arayüzde alt bölümde yer alan *Editör Kararı* bölümünden karar seçilmekte, *yazarı bilgilendir* bölümünde sunulan ikonlar aracılığıyla editör raporu yazara gönderilmekte ve çalışma için bundan sonraki süreçte dizgi işlemlerine geçilmektedir (Şekil 17).

Şekil 17: Hakem değerlendirmesinden sonra editor kararının seçilmesi

Hakem

Hakemlik süreci, başvurunun değerlendirilmesi için editör ve yayın kurulunun hakem belirlemesi ve bu talebi hakeme e-postayla göndermesi ile başlamaktadır. Hakeme gönderilen e-postada makalenin başlığı ve değerlendirme için verilen süre belirtilmektedir (Şekil 18).

Şekil 18: Başvurunun değerlendirilmesi için hakeme gönderilen e-posta

Hakem, e-postada belirtilen bağlantı aracılığıyla sistemdeki değerlendirme basamaklarına erişmekte ve başvuruyu değerlendirip değerlendirmeyeceğini bildirmektedir (Şekil 19).

Değerlendirme Zamanlaması

Editörün İsteği	2014-02-21
Cevabınız	—
Değerlendirme Gönderildi	—
Değerlendirme Süresi	2014-03-21

Değerlendirme Basamakları

1. Başvurunun editörünü bilgilendir lütfen değerlendirmeyi kabul edip-etmediğinizi simgeye tıklayarak, otomatik olarak oluşturulacak e-posta aracılığıyla bildiriniz.
Yararlı Değerlendirmeyi Yapacağım Değerlendirmeyi Yapamayacağım
2. Değerlendirmek üzere tarafınıza sunulan makaleyi ve varsa eklerini görüntülemek veya yazdırmak için dosya ismine tıklayınız. Değerlendirmeyi ekrandan yapabileceği gibi bilgisayarınıza kaydederek veya çıktısını alarak da yapabilirsiniz. Dosyayı indirmeyi ya da yazdırmayı tercih ettiyseniz, isterseniz sistemden çıkış yapabilirsiniz. Değerlendirmeniz bittiğinde sisteme yeniden giriş yaparak işlem sürecine bir sonraki adımdan itibaren devam edebilirsiniz.
Hakem değerlendirme kabul edilirse gönderim erişilebilir olacaktır.
3. Makaleyle ilgili görüş ve yorumlarınızı editöre iletmek için simgeye tıklayınız.
Görüşlerinizi yazmak için simgeye tıklayınız:
4. İsteğe bağlı olarak, editörün ve/veya yazarın bilgisine sunmak üzere görüşlerinizi, düzeltmelerinizi içeren dosya da yükleyebilirsiniz.
Yüklenmiş dosyalar: Hiçbiri

Yazara Kör Hakemlik Garantisi Edilir
5. Değerlendirmenizi editöre göndermek için ya 3. seçenekte bağlantısı verilen simgeye tıklayarak açılacak değerlendirme formu doldurmanız ya da 4. seçenek yolu ile önerilerinizi içeren bir dosya yüklemeniz gerekmektedir. Bu seçeneklerden birini kullandıktan sonra Hakem Kararı seçeneği aktif hale gelecektir. Makale ile ilgili değerlendirmenizin editöre iletilmesi için "Hakem Kararı" kutusundaki seçeneklerden uygun olanını seçerek kaydediniz.
Hakem Kararı

Şekil 19. Hakem değerlendirme basamakları

Değerlendirme hakem tarafından kabul edilmişse, makalenin tam metni ve varsa ek dosyalar ve makale değerlendirme formu aktif hale gelmektedir. Hakem çalışmaya ilişkin görüş ve önerilerini form aracılığıyla yazar ve editöre iletmekte, varsa metin içi düzeltmeleri, işaretlemelerini ya da ayrı bir dosyada oluşturduğu raporu sisteme yüklemektedir (Şekil 20).

İsteğe bağlı olarak, editörün ve/veya yazarın bilgisine sunmak üzere görüşlerinizi, düzeltmelerinizi içeren dosya da yükleyebilirsiniz.

Yüklenmiş dosyalar: Hiçbiri

Yazara Kör Hakemlik Garantisi Edilir

Şekil 20: Hakemin değerlendirme dosyaları

Son aşamada ise hakem çalışmaya ilişkin son kararını sisteme kaydetmekte ve yayın kuruluna bu kararını göndererek değerlendirme işlemini tamamladığını bildirmektedir (Şekil 21).

Değerlendirmenizi editöre göndermek için ya 3. seçenekte bağlantısı verilen simğeye tıklayarak açılacak değerlendirme formu doldurmanız ya da 4. seçenek yolu ile önerilerinizi içeren bir dosya yüklemeniz gerekmektedir. Bu seçeneklerden birini kullandıktan sonra Hakem Kararı seçeneği aktif hale gelecektir. Makale ile ilgili değerlendirmenin editöre iletilmesi için "Hakem Kararı" kutusundaki seçeneklerden uygun olanını seçerek kaydediniz.

Hakem Kararı

Şekil 21: Hakem kararı

Değerlendirmeyi editöre gönder butonuna tıkladığında ise editöre gönderilecek e-posta şablonu sistem üzerinde görüntülenmektedir. Hakem, bu bölümde metni inceleyip gönder butonuna bastığında değerlendirme işlemi tamamlanmış olmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi için açık dergi sisteminin nasıl yapılandırıldığı anlatılmıştır. Akademik ve hakemli bir dergi olarak 1983 yılından bu yana yayımlanan EFD 2005 yılına kadar basılı formatta yayımlanmıştır. Bu sürede Dergide yayımlanan makalelere erişimi etkin hale getirecek bir indeksleme de yapılmamıştır. Bu durum maalesef derginin bilim camiasındaki görünürlüğünün istenen düzeye çıkmasını engellemiştir. 2005 yılında yapılan bir çalışma ile Derginin 1983-2005 yılları arasında yayımlanan tüm sayıları elektronik ortama aktarılmış, indekslenmiş ve web sitesi oluşturularak tüm sayılar elektronik ortamdan erişime açılmıştır. Kuşkusuz bu çalışma dergide yayımlanan makalelere erişim oranını artırmıştır fakat editöryal süreç açısından bir değişiklik yaratmamıştır. Oysa günümüzde yayıncılık alanında, özellikle de dergi yayıncılığında, geliştirilen elektronik sistemler aracılığıyla dergiye makale gönderilmesinden baskıya hazırlanmasına ve yayımlanmasına kadar geçen süreç çok daha hızlı, kolay, şeffaf ve standart bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir.

Uzun yıllardır sosyal ve beşeri bilimler alanlarında özgün ve derleme bilimsel araştırmalara yer veren EFD için böyle bir sisteme geçilmesi Derginin yönetimi ve görünürlüğünü artırmak açısından kaçınılmazdır. Bu nedenle gerçekleştirilen çalışmada önce Derginin mevcut durumu analiz edilmiştir. Daha sonra Dergi için en uygun elektronik dergi yönetim sistemleri araştırılmış ve bu sistemler arasında en iyilerden biri olarak nitelendirilen, açık kaynak kodlu ücretsiz bir yazılım olan ve açık erişimi destekleyen Açık Dergi Sisteminin EFD için yapılandırılmasına karar verilmiştir. Sistem Hacettepe Üniversitesi sunucuları üzerine kurulmuş, çok dilli yapıya izin verdiği için Türkçe ve İngilizce arayüzü geliştirilmiştir. Sistem üzerinde gerekli dergi politikaları ve dergi yöneticisi, editör, yayın kurulu, yazar, hakem gibi farklı kullanıcı modellerinin yetkileri belirlenmiştir. Eski sistemdeki makalelerin tamamı yeni sisteme aktarılmıştır. Derginin yayımlanması ve yönetilmesi için gerekli işlemlerin tamamı artık bu sistem üzerinden yürütülecektir.

Bu çalışmadan elde edilen tecrübe göstermiştir ki Hacettepe Üniversitesinde yayımlanan diğer yayınlar da Açık Dergi Sistemine geçmelidir. Sistem tek bir kurulum ile birçok dergiye bünyesinde barındırabilecek bir yapıya sahiptir. Hacettepe Üniversitesi

tarafından yayımlanan bütün dergilerin aynı sistem üzerinden yönetilmesi, Üniversitenin bütün dergileri için alt yapının ve editoryal sürecin standart olmasını sağlayacaktır. Editör ve yayın kurulu değişse bile dergilerdeki işleyiş değişmeyecek, böylece şeffaf ve standart bir yapı sağlanmış olacaktır. Editoryal süreç için harcanan zaman ve emeğin dergide yayımlanan makalelerin içeriği için harcanmasını dolayısıyla kalite artırımını sağlayacaktır.

Kullanıcıların aynı arayüz üzerinden Üniversitenin bütün yayınlarını görebilmesi bu yayınlara erişimi ve kullanımı artıracaktır. Ayrıca dergilerdeki yayınlara yönelik bibliyografik tanımlamalar bu sistem sayesinde standartlara uygun hale gelmekte, yapılacak güncellemelerle sistemin geliştirilmesi, bibliyografik verilerin diğer sistemlere aktarabilmesi mümkün olmaktadır.

Kaynakça

- Ankos açık erişim ve kurumsal arşivler. (2014). 10 Mayıs 2014 tarihinde <http://acikerisim.ankos.gen.tr/acikerisimsozlu.html> adresinden erişildi.
- Antelman, K. (2004). Do open-access articles have a greater research impact? *College & Research Libraries*, 65, 372-382.
- Bird, C. (2010). Continued adventures in open access: 2009 perspective. *Learned Publishing*, 23, 107-116.
- Czyzyk, M. ve Choudhury, S. (2008). *A survey and evaluation of open-source electronic publishing systems*. 3 Mayıs 2014 tarihinde <https://wiki.library.jhu.edu/download/attachments/22964/Open+Source+ePublishing+Systems+White+Paper.pdf?version=1> adresinden erişildi.
- Çelik, S. (2012). OJS kullanan Türkçe dergiler. *Açık Hava Kütüphanesi*. 3 Mayıs 2014 tarihinde <http://sonmezcelik.blogspot.com.tr/2012/11/ojs-kullanan-turkce-dergiler.html> adresinden erişildi.
- Davis, P.M., Lewenstein, B.V., Simon, D.H., Booth, J.G. ve Connolly, M.J.L. (2008). Open Access publishing, article downloads, and citations: randomised controlled trial. *BMJ*, 337:a568
- Davis, P.M. ve Walters, W.H. (2011). The impact of free access to the scientific literature: A review of recent research. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 99, 208-217.
- Edgar, B.D. ve Willinsky, J. (2010). A survey of the scholarly journals using Open Journal Systems. *Scholarly and Research Communication*. 1(2), 1-22. 5 Mayıs 2014 tarihinde <http://src-online.ca/index.php/src/article/viewFile/24/40> adresinden erişildi.
- Harnad, S. ve Brody, T. (2004). Comparing the impact of open access (OA) vs. non-OA articles in the same journals. *D-Lib Magazine*, 10(6). 5 Mayıs 2014 tarihinde <http://www.dlib.org/dlib/june04/harnad/06harnad.html> adresinden erişildi.

- Harnad, S., Brody, T., Vallieres, F., Carr, L., Hitchcock, S., Gingras, Y., Oppenheim, C., Stamerjohanns, H. ve Hilf, E. (2004). The access/impact problem and the green and gold roads to open access. *Serials Review*, 30, 310-314.
- Lawrence, S. (2001) Free online availability substantially increases a paper's impact. *Nature*, 411 (6837), 521.
- Public Knowledge Project*. (2014). 3 Mayıs 2014 tarihinde <https://pkp.sfu.ca/> adresinden erişildi.
- Willinsky, J. (2005). Open Journal Systems: An example of open source software for journal management and publishing. *Library Hi Tech*, 23, 504-519.
- Willinsky, J., Stranack, K., Smecher, A. ve MacGregor, J. (2010). *Open Journal Systems: A Complete Guide to Online Publishing*. 5 Mayıs 2014 tarihinde <http://pkp.sfu.ca/ojs/docs/userguide/2.3.3/userguide.pdf> adresinden erişildi.